

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

4. SKUPINA : 20. STOLJEĆE

ŠKOLSKA GODINA: 2015. / 2016.

UTORAK, 26. travnja 2016.

9:00 – 10:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. **Imate 60 minuta za rješavanje ispita.**
2. **Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.**
3. **Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.**
4. **Poštujte pravopisna pravila i pišite pisanim slovima!**
5. **Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.**
6. **Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati**
7. **Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.**
8. **Želimo Vam mnogo uspjeha!**

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Pažljivo pročitajte pitanje i zaokružite slovo ispred točnog odgovora.

1. Sovjetsko-njemački sporazum o nenapadanju iz 1939.g. sadržavao je i tajni dio po kojem SSSR pripadaju prostori:

1	
---	--

- a) zapadne Poljske, Rumunjske i baltičkih zemalja
- b) istočne Poljske, Finske, dijela Mađarske i baltičkih zemalja
- c) zapadne Poljske, Finske, dijela Rumunjske i Mađarske
- d) istočne Poljske, baltičkih zemalja, Finske i dijela Rumunjske

2. Koje mjesto NE pripada stratištima koji su primjer partizanskih zločina za vrijeme i nakon drugog svjetskog rata?

1	
---	--

- a) otočić Daksa, kod Dubrovnika
- b) Kampor na Rabu
- c) splitsko groblje Lovrinac
- d) jama Jazovka na Žumberku

3. Na Bleiburgu 15. svibnja 1945.g. britanska vojska zarobljene postrojbe NDH i civile izručuje :

1	
---	--

- a) II. jugoslavenskoj armiji pod zapovjedništvom generala Peke Dapčevića
- b) III. jugoslavenskoj armiji pod zapovjedništvom generala Koste Nađa
- c) III. jugoslavenskoj armiji pod zapovjedništvom generala Koće Popovića
- d) II. jugoslavenskoj armiji pod zapovjedništvom generala Koste Nađa

4. Kojim se oblicima u SSSR-u nasilno provodio proces kolektivizacije?

1	
---	--

- a) Novom ekonomskom politikom (NEP)
- b) Nacionalizacijom tvornica
- c) osnivanjem kolhoza i sovhoza
- d) osnivanjem gulaga

5. Prokomunistički pokret Vijetkong, koji se zalagao za ujedinjenje Sjevernog i Južnog Vijetnama i time izazvao Vijetnamski rat osnovan je:

1	
---	--

- a) 1956.g. u Sjevernom Vijetnamu
- b) 1965.g. u Južnom Vijetnamu
- c) 1955.g. u Južnom Vijetnamu
- d) 1954.g. u Sjevernom Vijetnamu

6. Kako se zvao najznačajniji časopis (urednik Vinko Nikolić) koji je izdavala hrvatska politička emigracija nakon Drugog svjetskog rata?

1	
---	--

- a) Hrvatski tjednik
- b) Hrvatski dom
- c) Hrvatski narod
- d) Hrvatska revija

7. Temeljem Ustava Jugoslavije iz siječnja 1946.g. priznato je postojanje nekoliko državotvornih naroda u Jugoslaviji. To su bili:

1	
---	--

- a) Makedonci, Muslimani, Srbi, Crnogorci, Slovenci i Hrvati
- b) Hrvati, Srbi, Crnogorci, Albanci, Slovenci i Makedonci
- c) Crnogorci, Makedonci, Slovenci, Hrvati i Srbi
- d) Srbi, Slovenci, Muslimani, Crnogorci i Hrvati

8. Tko je sudjelovao na sastanku u Banskim dvorima, sjedištu vlade RH kada je izvršen raketni napad JNA na zgradu vladc?

1	
---	--

- a) predsjednik RH Franjo Tuđman i ministar obrane general Martin Špegelj
- b) predsjednik RH Franjo Tuđman i predsjednik Saveznog izvršnog vijeća SFRJ Ante Marković
- c) predsjednik RH Franjo Tuđman i predsjednik Predsjedništva SFRJ Stjepan Mesić
- d) predsjednik RH Franjo Tuđman, predsjednik Predsjedništva SFRJ Stjepan Mesić i predsjednik Saveznog izvršnog vijeća SFRJ Ante Marković

9. Tko je, kao načelnik Generalštaba Oružanih snaga SFRJ, potpisao zapovijed o oduzimanju cjelokupnog naoružanja hrvatske Teritorijalne obrane u svibnju 1990. g.?

1	
---	--

- a) general Blagoje Adžić
- b) general Veljko Kadijević
- c) general Andrija Rašeta
- d) general Ratko Mladić

II. U sljedećim zadacima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Tri od ponuđenih pojmova nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne pripisuju

10. Povežite osobe i njihove funkcije.

1. ____ Nicolae Ceaușescu	A) predsjednik Poljske od 1981.g. i vođa sindikata Solidarnost
2. ____ Lech Wałęsa	B) predsjednik Rusije u vrijeme pokušaja državnog udara, u kolovozu 1991.g.
3. ____ Boris Jelcin	C) rumunjski komunistički diktator, svrgnut i ubijen 1989.g.
	D) vođa sindikata Solidarnost i predsjednik Poljske od 1990. do 1995.g.
	E) rumunjski diktator u međuratnom razdoblju, ubijen 1945.g.
	F) predsjednik Sovjetske Rusije nakon pokušaja državnog udara, u lipnju 1990.g.

11. Povežite heroje Domovinskog rata i zapovjedne funkcije koje su obnašali.

1. ____ Damir Tomljanović Gavran	A) zapovjednik bojne 2. gardijske brigade HV, poginuo 1995.g.
2. ____ Predrag Matanović	B) zapovjednik bojne 3. gardijske brigade „Pauci“, poginuo 1995.g.
3. ____ Andrija Matijaš Pauk	C) zapovjednik bojne 4. gardijske brigade „Pauci“, poginuo 1995.g.
	D) zapovjednik bojne 5. gardijske brigade, poginuo 1994.g.
	E) zapovjednik bojne 1. gardijske brigade HV, poginuo 1994.g.
	F) zapovjednik bojne 6. gardijske brigade HV, poginuo 1995.g.

III. U sljedećim zadacima odgovorite na pitanja tako da na praznu crtu upišete odgovarajuću riječ ili broj:

12. Koji je poljski katolički redovnik (prikazan na slici) stradao u Auschwitzu, a zbog svoje žrtve proglašen je svetim 1982.g.? (puno ime i prezime)

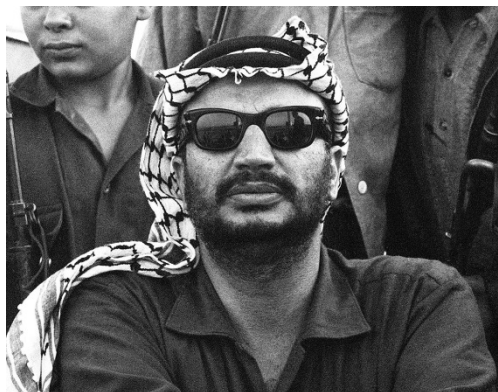

1	
---	--

13. Tko je bio blizak suradnik J. B. Tita do 1953.g. a kasnije najpoznatiji jugoslavenski disident i veliki kritičar komunističkog vrha Jugoslavije? (ime i prezime)

1	
---	--

14. Koje je godine i pod čijim vodstvom (prikazan na slici) osnovana Palestinska oslobodilačka organizacija (PLO)?

1	
---	--

15. Koji je general Hrvatske vojske obnašao funkciju načelnika GS (Glavnog stožera) HV u vrijeme vojno-redarstvene operacije „Oluja“? (ime i prezime)

1	
---	--

16. Kako se zvao hrvatski emigrant koji je predvodio skupinu koja je 1976.g. otela američki zrakoplov s ciljem da ukaže na komunističko kršenje ljudskih prava nad Hrvatima? (ime i prezime)

1	
---	--

17. Kako se zove najznačajnije glasilo Katoličke Crkve u Hrvatskoj koje je počelo izlaziti 1962.g.?

1	
---	--

18. Koje godine, tijekom Drugog svjetskog rata, započinje preseljavanje američkih Japanaca u unutrašnjost SAD-a, u posebne logore, i tko je potpisao tu naredbu?

1	
---	--

19. Koja je stranka bojkotirala konstituirajuću sjednicu višestranačkog Sabora SRH održanog u svibnju 1990.g. i tko je tada bio njen predsjednik?

1	
---	--

20. Kada su Hrvati u Bosni i Hercegovini osnovali „... vrhovno tijelo obrane hrvatskog naroda u Hrvatskoj zajednici Herceg-Bosna...“ i kako se ono zvalo? (točan datum)

1	
---	--

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene činjenice, događaje, procese ili osobe, upisivanjem rednih brojeva od 1. do 4. na praznu crtu iza slova, tako da 1. označava najstariji, a 4. najmlađi.

21. Kronološki poredaj događaje iz 1918.g.

A _____ priključenje Crne Gore Kraljevini Srbiji

B _____ Mir u Brest-Litovsku

C _____ predstavljanje „Četrnaest točaka“ predsjednika Wilsona pred Kongresom

D _____ osnovano Narodno vijeće SHS (Slovenaca, Hrvata i Srba)

2	
---	--

22. Kronološki poredaj događaje

A _____ animirani film Dušana Vukotića „ Surogat“ dobiva nagradu Oskar

B _____ teroristički napad na Olimpijskim igrama u Münchenu

C _____ nesreća u nuklearnoj elektrani Černobil

D _____ prvi čovjek u svemiru

2	
---	--

23. Kronološki poredaj događaje iz 1943.g.

A _____ I. zasjedanje ZAVNOH-a u Otočcu

B _____ sastanak u Casablanci

C _____ Teheranska konferencija

D _____ kapitulacija Italije

2	
---	--

V. U sljedećim zadatcima od više ponuđenih kronoloških nizova samo je jedan točan. Zaokružite slovo ispred kronološkog niza koji je točan.

24. Koji niz određuje pravilan kronološki slijed događaja u Drugoj Jugoslaviji?

- a) utemeljena Televizija Zagreb – osnovan Leksikografski zavod – otvorena Jadranska magistrala – otvorena autocesta Zagreb - Karlovac
- b) osnovan Leksikografski zavod– otvorena Jadranska magistrala – utemeljena Televizija Zagreb– otvorena autocesta Zagreb - Karlovac
- c) osnovan Leksikografski zavod – utemeljena Televizija Zagreb – otvorena Jadranska magistrala – otvorena autocesta Zagreb - Karlovac
- d) utemeljena Televizija Zagreb – otvorena Jadranska magistrala – osnovan Leksikografski zavod –otvorena autocesta Zagreb - Karlovac

1	
---	--

25. cKoji niz određuje pravilan kronološki slijed događaja tijekom Domovinskog rata?

- a) UNPROFOR postaje UNCRO – odluke „Badinterove komisije“ – operacija „Gusar“ (Maslenica) –operacija Bljesak
- b) operacija „Gusar“ (Maslenica) – odluke „Badinterove komisije“ –UNPROFOR postaje UNCRO – operacija Bljesak
- c) odluke „Badinterove komisije“ – UNPROFOR postaje UNCRO – operacija „Gusar“ (Maslenica)– operacija Bljesak
- d) odluke „Badinterove komisije“ – operacija „Gusar“ (Maslenica) – UNPROFOR postaje UNCRO – operacija Bljesak

1	
---	--

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć izvornog povijesnog teksta ili slikovnog prikaza.

26. Pozorno pročitatajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

...“ Invazija je na vojnom planu bila savršeno pripremljena. Početkom poslijepodneva dva (...) zrakoplova spustila su se na (...) aerodrom u Ruzynama. Njihova je posada tvrdila da ima problema s motorom, pa je zato morala sletjeti i (...) pričekati rezervne dijelove koji su trebali stići iz (...). U zrakoplovima su se nalazili turisti i mornari koji su išli u Jugoslaviju gdje su trebali zamijeniti ekipu jednog broda. Svi su se smjestili u tranzitni restoran; neki (...) policajci ipak su se malo zabrinuli jer su svi imali iste cipele i isti prtljag. (...) I tako, kad je (...) rukovodstvo saznalo da su (...) snage prešle granicu i mislilo da raspolaže s još dva tri sata vremena prije dolaska (...) tenkova u (...), nije znalo da su „turisti u tranzitu“ iz svojih kovčega već izvadili automate i okupirali aerodrom. Otkrilo se da su ona dva zrakoplova „u kvaru“ pokretni radari koji su odmah stupili u akciju (...)“

A) Koji je događaj opisan u ovom tekstu i kada se on zbio? (godina)

1	
---	--

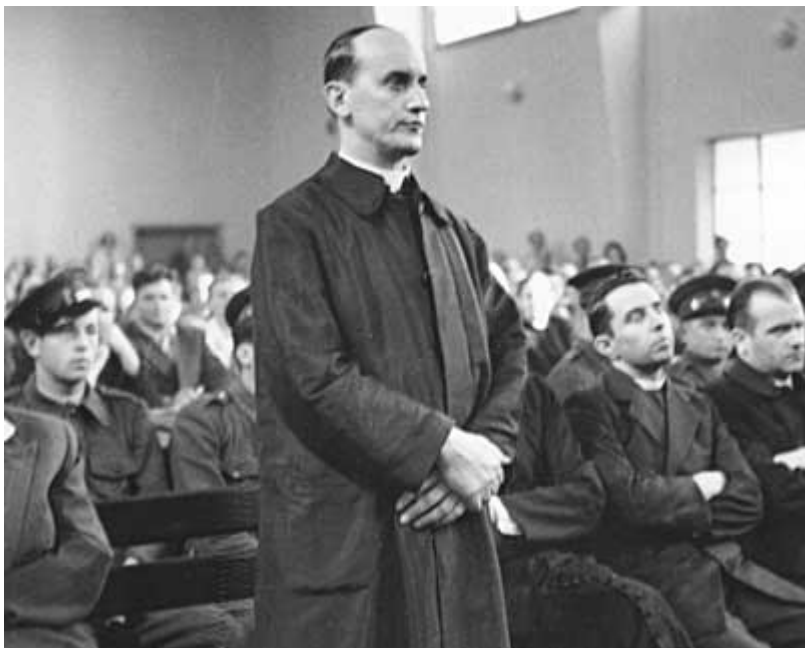
B) Kako se naziva razdoblje političkih promjena koje je prethodilo ovom događaju?

1	
---	--

C) Kako se zvao političar koji je predvodio političke promjene koje su prekinute vojnom intervencijom opisanom u tekstu? (ime i prezime)

1	
---	--

27. Pozorno pogledajte prikazanu fotografiju i odgovorite na postavljena pitanja.

A) Koji je događaj prikazan na fotografiji i kada se zbio (godina)?

1	
---	--

B) Kako se naziva izjava Biskupske konferencije kojom se osuđuju zločini komunističke vlasti nad vjernicima i Crkvom i kada je donesena (mjesec i godina)?

1	
---	--

C) Kada je (godina) Hrvatski sabor, posebnom Deklaracijom, rehabilitirao osobu prikazanu na fotografiji?

1	
---	--

28. Pozorno pročitajte izvorni tekst i odgovorite na postavljena pitanja.

... Republika Hrvatska uspostavljaajući se kao samostalna i suverena država, koja je do sada dio svojih suverenih prava ostvarivala u zajednici s drugim republikama i autonomnim pokrajinama u SFRJ, mijenja svoj položaj i državno-pravni odnos spram SFRJ, pristajući na sudjelovanje u pojedinim njezinim institucijama i službama od zajedničkog interesa u funkciji razdruživanja...

... Proglašenjem Ustavne odluke o osamostaljenju, Republika Hrvatska otpočinje postupak razdruživanja od ostalih republika i SFRJ, želeći da se ovaj postupak što prije okonča na demokratski i miroljubivi način, poštujući interese svih republika i autonomnih pokrajina koje su činile SFRJ...

... Proglašenjem Ustavne odluke o osamostaljenju ostvarene su pretpostavke za priznavanje Republike Hrvatske kao međunarodno-pravnog subjekta, za što će Predsjednik i Vlada Republike Hrvatske poduzeti sve određene korake...

... Ovom Ustavnom odlukom sadašnje granice Republike Hrvatske postaju državne granice prema drugim republikama i susjednim državama dosadašnje SFRJ...

A) Kako se naziva ovaj dokument i kada je donesen (točan datum)?

1	
---	--

B) Tko je tada obnašao funkciju predsjednika Sabora RH?

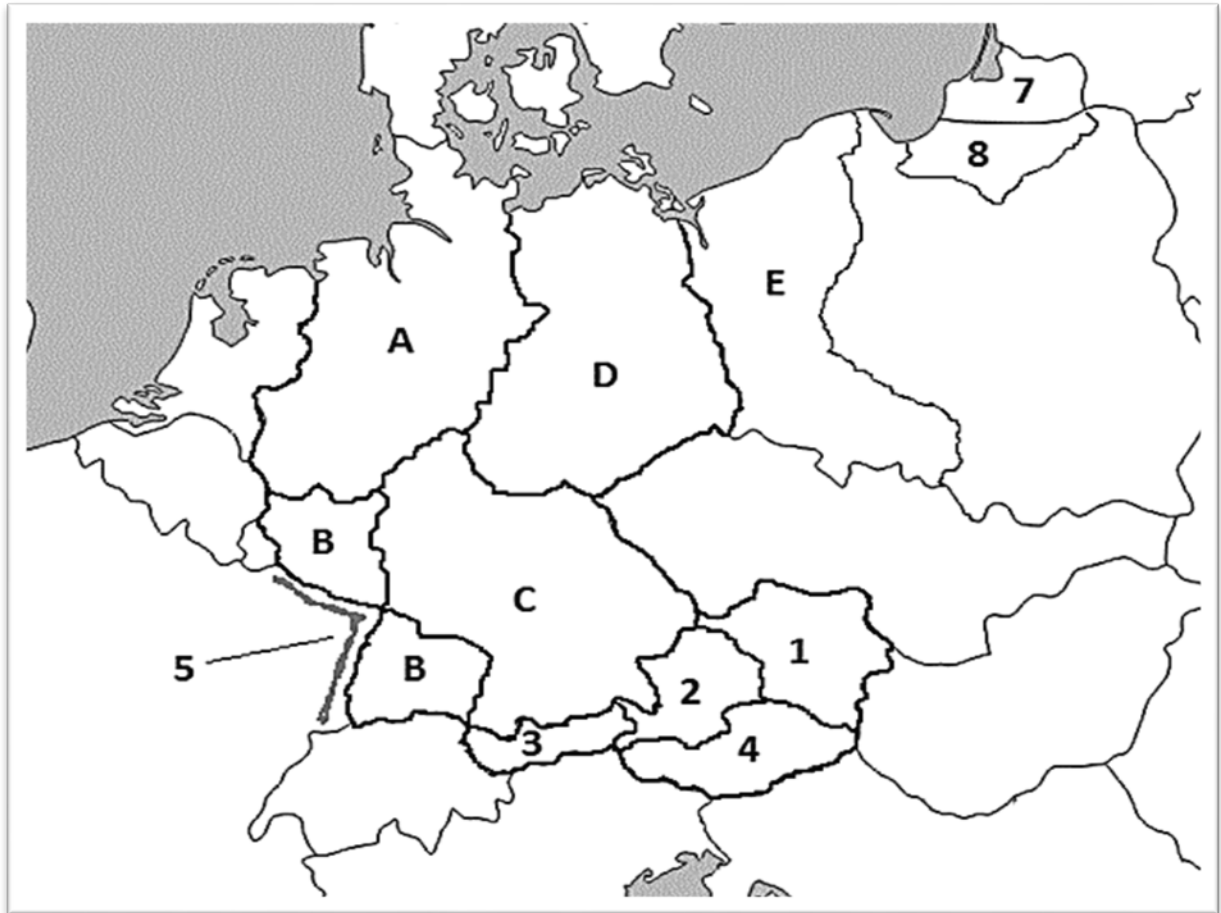
1	
---	--

C) Gdje je održana sjednica Hrvatskog sabora na kojoj je, temeljem ovog dokumenta, RH raskinula sve državnopravne sveze s SFRJ i kada ? (točna lokacija u Zagrebu i točan datum)

1	
---	--

VII. Sljedeće zadatke riješi uz pomoć slijepe karte.

29. Pozorno proučite prikazanu kartu Europe četrdesetih godina prošlog stoljeća i odgovorite na postavljena pitanja:

- A) Tko je, temeljem odluke Mirovne konferencije u Parizu, upravljao prostorom označenim brojem 4 i do koje godine se saveznička vojska nalazi na tom prostoru ?

1	
---	--

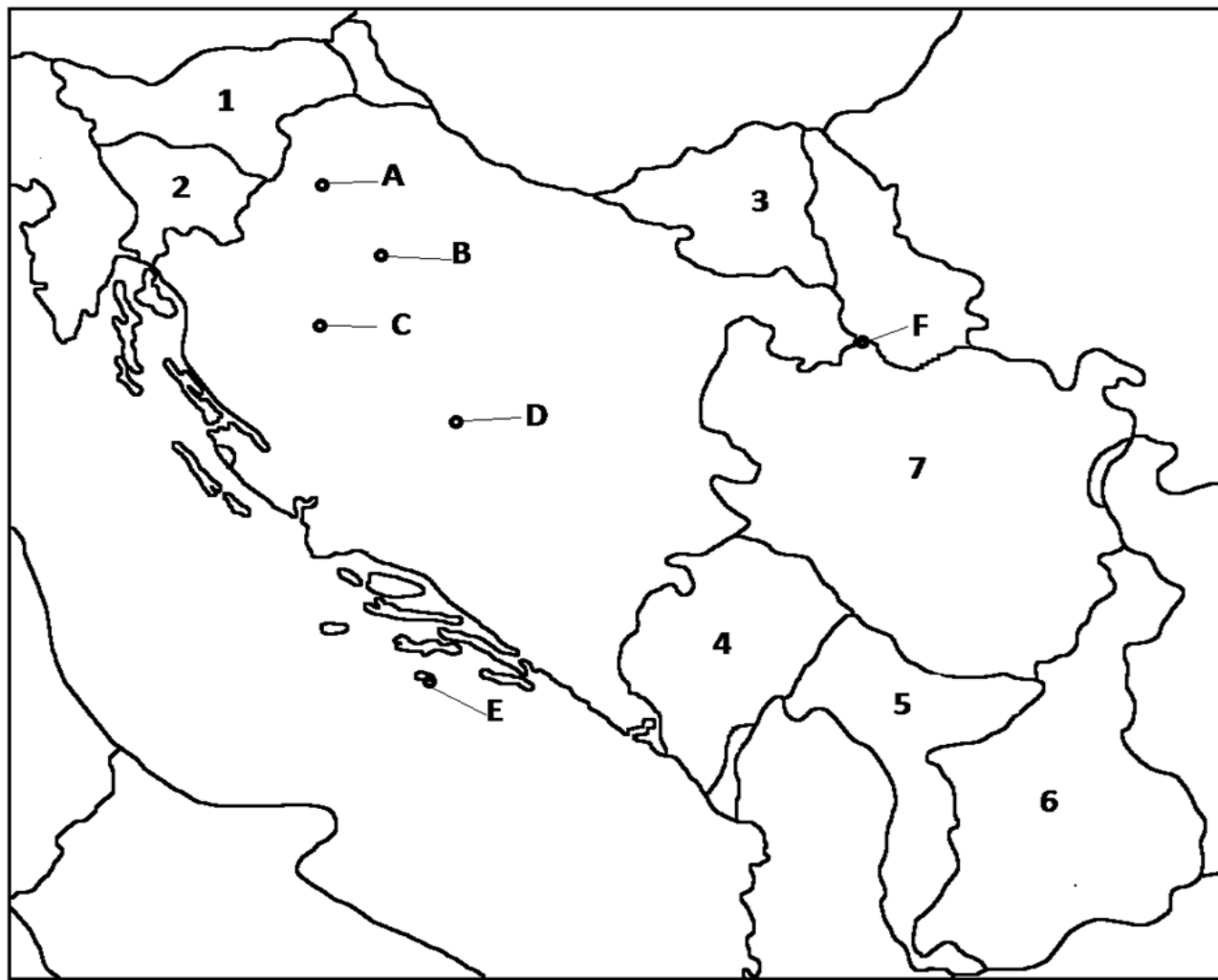
- B) Kako se naziva sustav utvrda na prostoru granice, sagrađen u međuratnom razdoblju, a označen brojem 5?

1	
---	--

- C) Kojoj je državi, nakon rata, dodijeljen prostor označen brojem 7?

1	
---	--

30. Pozorno proučite prikazanu kartu Jugoslavije tijekom Drugog svjetskog rata i odgovorite na postavljena pitanja:

A) Koji se sporazum potpisan na točki označenoj slovom E i kada (mjesec, godina) ?

1	
---	--

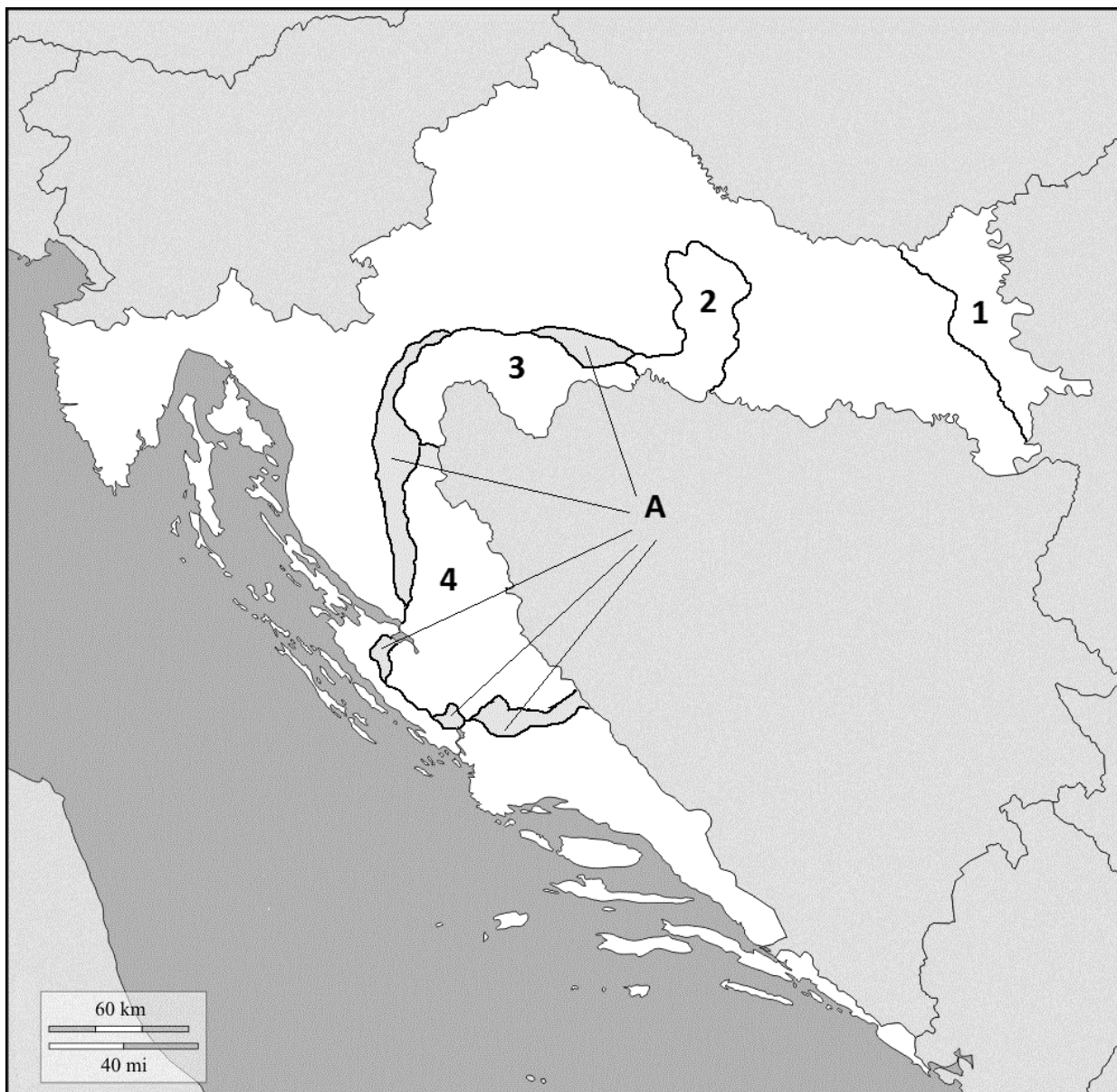
B) Koji se sastanak održao na prostoru označenom slovom D i kada (točan datum)?

1	
---	--

C) Kada partizanske postrojbe ulaze u grad označen slovom A (točan datum) ?

1	
---	--

31. Pozorno proučite prikazanu kartu okupiranih područja Hrvatske i UNPA zona 1992. – 1995.g. i odgovorite na postavljena pitanja:

- A) Kojim brojem je označen UNPA sektor zapad?

1	
---	--

- B) Kako se nazivaju posebne zone označene slovom A , u tom razdoblju izvan nadzora hrvatskih vlasti?

1	
---	--

- C) Kako se naziva dokument kojim je sprovedena mirna reintegracija prostora označenog brojem 1 i kada je on potpisan? (točan datum)

1	
---	--